

1734.

1. Adelphi, Christianus, Michael: De affectu misericordiali.
2. ² Maier, Jo. Godefridus: De successione legitimatorum per nuptias exsule in fidei.
3. Grappius, Fritovius, Hauricus: De missilibus.
4. Hommel, Ferdinandus, Augustus: An decalictam rationes legum ignorare? Programma, quo ad orationem inspiculam invitatur.
5. Kuestner, Abraham: An spurius ex bonis patris defuncti sextantem petere possit? Programma, quo collegia sua aestiva intimat.
6. Kuestner, Abraham: Anatenus uxor maritum relegatum sequi tenetur? Programma, quo collegia sua hyemalis indicit.
7. Kuestner, Abraham: De homine legio. . . .
8. Kuestner, Abraham: De Caedemio . . . De casu ad casum non expendendo.

1754.

9. Kuestnerus, Abrahamus: De usu bacardis: omne
quod solo inaeificatur solo cedit
10. Thappius, Franciscus: De annua equitum
Romanorum transvectione et de eorum recognitione
sen censura.
11. Kamigk, Tom. Christianus, fac. jur. procancelarius:
Programma, quo promotiones doctorales Gustavo Nuncio
Nylii indit.
12. Kirigel, Abrahamus: De spongiarum apud veteres
usu.
13. Luey, Franciscus: De harmonia juris naturalis et cri-
minalis in doctrina de imputatione criminis
attentati.
14. Marcorius, Fr. Tacubus: De legitima electione
et coronatione potentissimi Poloniarum regis
Augusti III.

1734.

15. Mylius, Gustavus Mus: De anticipationem actu-
varum
16. Mylius, Gustavus Mus: De jure maritimo et pascua
amputationis et de scapellationis nasi:
2 Sampl.
17. Rechenberg, Carolus Otto: Programm, quo...
orationem auspicalium: invitat.
18. Rechenberg, Carolus Otto: Collegii ictorum proce-
cellarum: Programm, quo ad solemnem auspicaliam
Friedrichi Henrici Graffii invitat.
19. Rechenberg, Carolus Otto: De statutorum Cognitionem
et juris Romani ac Saxonici differentia.
20. Rivinus, Joannes Florens, fac. jur. procecellarius
Programm, quo solemnem doctoralem Christiani Guili-
elmi... invitat.
21. Rivinus, Joannes Florens: De servitute necessaria.

1734.

22. Romannus, Carolus Fridericus, fac. jur. proauncellarius : Programma, quo solennia inauguralia Georgii Godlobii Vogel indicit.
23. Schacher, Procarpus Voll, fac. med. proauncellarius : Programma, quo pauegyria medicam Christophori Bsenj. Sembleri indicit.
- 24° Schmidtus, Christianus Gussopeder : De stupro in men-
stru captam committis. 2 Sempl.
25. Hegemus, Adrianus : De principibus incestuum nuptiarum apud gentes auctoribus. Oratio
26. Dultze, Fridericus Lebrecht : De patre abierato liberis, citra consensum paternum alimul dagentes, frustra evocante simulque lectivus suas indi-
cit.
- 27° Thomarius, Franzell : An omnia delicta puniantur ?
- 28° Thomarius, Franzell : An duorum Inducorum, Lestivoc-
itium contra Christianum plene probet ? 2 Sempl.
29. Winkold, Christianus Gulliel : De favore juris civica
modum contrahendi sponsalia.

1734, 2 b 299

DISSERTATIO IVRIDICA
DE

SUCCESSIONE
LEGITIMATORVM

PER NVPTIAS

EXSVLE IN FEVDIS

QVAM CONSENSV

MAGNIFICI ICTORVM LIPSIENSIVM
ORDINIS

PRAESIDE

DN. D. IO. GODOFREDO BAVERO, ICTO
PVBLICO ERVDITORVM EXAMINI

D. XVII. SEPTEMBR. CIOIOCCXXXIV.

SVMITTIT

A V C T O R

IOANNES LAVRENTIVS HOLDERRIEDER
LEVCOPETRENSIS.

LIPSAE

RECUSA LITTERIS LANGENHEMII.

1768.

DI. P. B. T. O. V. M. I. D. I. A.

S V C C E S S I O N E
L E G I T I M A T O R I A M

P E R N O B I L I T A T E M

E X A M P L I N I T E R A D I S

C O M M O D I T A T I S

M A G N I F I C I O R I A M M A R S I A N S I V M

O R D I N I S

P R A E S I D E

D N I P D N O G O T T F R E D O B A V A R O I E T S

P A T R I S E R D I T O R I A E S A S S I E

D N I P D N O S T R A T I O N I S E P I S C O P O R U M

A V G V S T I

I O A N N E S B A R T H O L O M A E U S

E V A N G E L I S T A

E P I S C O P U S

R E C T O R I U S S E N T I A L I S

1708

V I R O
S V M M E R E V E R E N D O
D O M I N O
I O A N N I L A V R E N T I O
H O L D E R R I E D E R

H A E R E D I T A R I O I N S T O R C K A V

D I S T R I C T V S W E I S S E N F E L S E N S I S

S E R E N I S S I M O D V C I S A X O N I A E E T C E T C.

A C O N S I L I I S S E N A T V S E C C L E S I A S T I C I I N

P R I N C I P A T V Q V E R F V R T E N S I . E T D I A C O N O

E C C L E S I A E L E V C O P E T R E N S I S

M E R I T I S S I M O

P A R E N T I N O B I L I S S I M I
R E S P O N D E N T I S O P T I M O

S . P . D .

P R A E S E S .

VIR
SVMMEREVE
DOMINO
IOANNI LAVRENTIO
HOLDERRIEDER

HABITATIO IN STORCKLA

DISTRICTVS WEISSE FELSIS

SEMINARIO DUCI SAXONIAE ET C.

A CONSILII SENATUS ECCLESIASTICI IN

PRINCIPALITATE QUERFURTENSIS ET DIACONO

ECCLESIAE LEVOSTRENSIS

MERITISSIMO

PARENTI NOBILISSIMI

RESPONDENTIS OPTIMO

1750

PRAESSES

Ablegasti ad scholas nostras filiam opti-
mae indolis, in quo TVAM vide-
mus effigiem, gentis TVAE or-
natum, spem TVAM unicam, pariter
ac patriae certissimam. Eum vero prope
diem Academiae nostrae valedicturum TI-
BI, VIR SVMME REVEREN-
DE, nunc reddo. Quam maxime laudandi
sunt iuvenes bene morati, vt commendatione
nostra se iuuari intelligant. Iam is, quem in ca-
thedram comitatur, praedicatione nostra non indi-
get. Testatur hic dies, quanta industria academi-

cos transegerit annos, quos ei, indulgentissime Pa-
ter, largitus es. Testantur, quibus Eum penitius
inspicere datum fuit, quam commendabilis ipse a
morum elegantia. Testor & ego, cuius lectioni-
bus priuatim & intra sanctiores cancellos tantam
dedit operam, ut vix horae meminero, qua ab-
fuerit. Miratus sum viuum ingenium, eius-
que subactum iudicium. Nobile feudum ipsi ad-
quisiisti. En militem tanto beneficio dignissi-
mum! Hoc denuo mereri videtur, defendendo
disputationem proprio Marte elaboratam. Gra-
tulator **TIBI, VIR SVMME REVE-
RENDE**, de hoc filio. Nuncupo pia vota pro
TE TVAQVE gente vniuersa. Ita enim vi-
debis filium **TVVM**, quod auguror, patriae emo-
lumentum, familiaeque solatium. Vale,
mibique faue.

DISSERTATIO
DE
SUCCESSIONE LEGITIMATORVM
PER NVPTIAS EXSVLE
IN FEVDIS.

§. I.

Laudandi sunt mores, quibus maiores nostri Studium ve-
 profano cultui dediti, vfi sunt in coniu- terum Germa-
 giis sobrie ac prudenter ineundis & adfectu norum, legiti-
 connubiali publice declarando, quos refert nam quaeren-
di soboleu.

TACITVS de M. G. Cap. XVIII. *interfunt, inquit, paren-*
tes et propinqui, ac munera probant s munera, non ad de-
licias muliebres quaesita, nec quibus noua nupta comatur,
sed boues & frenatum equum, & scutum cum framea gla-
dioque. In haec munera vxor accipitur. Atque inuicem
ipsa armorum aliquid viro adfert. Hoc maximum vinculum,
haec arcana sacra, hos coniugales deos arbitrantur. Ne se
mulier extra virtutum cogitationes extraque bellorum casus
 A 2 *putet,*

putet, ipsi incipientis matrimonii auspiciis admo-
 venire se laborum periculorumque sociam, idem in pace,
 idem in praelio passuram ausuramque. Hoc iuncti boues,
 hoc paratus equus, hoc data arma denunciant. Quae so-
 lemnis nouorum coniugum inauguratio, sicuti ob cre-
 dita arcana sacra, ita quoque ob id adhibita fuisse vide-
 tur, quo de liberorum procreandorum ingenuis facilius
 constaret natalibus. Vt cumque enim sobolis illegiti-
 mae procreationem istis temporibus raram dixeris:
 fuit tamen; quum neque adulteria cessauerint, testante
 TACITO c. XIX. Quare non habet, cur dubitet DITH-
 MAR in not. p. 124. causam consuetudinis, qua Ger-
 mani pariter ac aliae gentes, infantes recens natos cly-
 peo impositos fluminibus immergere solebant, illam
 allegare, quod Germani explorare voluerint, an proles
 ex legitimo sit nata matrimonio. Notatu digna sunt,
 quae IULIANVS Caesar in epistola ad MAXIMUM
 refert: *Certe, inquit, Celtis iniuriam nullam facit Rhe-
 nus; qui spurios infantes undis abripit, tamquam impuri
 lecti vindex. Quos autem ex puro semine ortos adgnouit,
 hos in summa aqua suspendit, matrisque trementis mani-
 bus reddit & quasi verum incorruptumque casti & lau-
 dabilis coniugii testimonium, seruato infante, persoluit.*
 Adfunt aliorum testimonia a CLYVERIO L. I. c. 21.
 p. 185. adducta. Quamuis vero huius rei a TACI-
 TO nulla fiat mentio: tamen nimium esse puto, ob id
 conicere, IULIANVM hanc explorandae genuinae
 prolis causam, magis ab ignaro aut mendace traditam,
 quam compertam habuisse, reliquosque auctores omnes
 IULIANVM sequutos, lecta magis, quam cognita pro-
 didisse. Sicuti ergo istum morem immergendi infan-
 tes aquae frigidae, a Scythis Thracibus Germani, ac
 que

que ab his reliqui Celtae, fatente DITHMARO *eod. loc.* acceperunt: ita quoque causam a Germanis Celtae accepisse merito creduntur. Et quo magis pudicitiae studuerunt Germani, eo magis ista infantum probatio ab ipsis frequentata videbitur, quae ipsa non poterat non efficere, ut rara apud ipsos adulteria essent. Quidquid id fuerit, manifestum esse arbitror, Germanos liberis ex legitimo matrimonio quaerendis maximopere studuisse, contra illegitimam prolem non minus odisse, ac publicatae pudicitiae, vel stupro vel adulterio intercedente, nulla fuit venia. TAC. c. XIX. ibique DITHMAR. add. BONIFAC. in epistola apud WERNER. ROLEVINCK de Antiquit. Saxon. T. III. *Script. rerum Brunsvic. p. 615.* Quin immo, quum casta atque seuera ipsorum fuerint matrimonia, haec quoque ab incestus vitio, quem lumen rationis improbare solet, aliena fuisse, arguere licet cum CLVVERIO L. I. c. 20. p. 180. Conf. TAC. c. XVIII. & XX.

§. II.

Concubinatus istis moribus non respondit, qui-
 bus demum per Romanos corruptis, innotuit. Romani ^{Vbi nulla con-} cubinatus &
 iustas nuptias ob feminarum tum lasciviam, quum lu-
 xuriam aduersantes, neque tamen a libidine alieni, con-
 cubinatus ^{liberorum na-} servatio.
 cubinatus adeo dediti fuerunt, ut & praemiis & poenis
 ad matrimonia contrahenda & rem publicam ingenuis
 civibus implendam, excitandi eumque in finem plu-
 res leges, maxime ab imperatore AVGVSTO lex Iulia
 de *maritandis ordinibus* & Papia Poppaea, ferendae essent.
 conf. SVETON. in Aug. c. XXXIV. DIO CASSIVS
 L. LVI. p. 578. GELL. L. II. c. 15. HEINECCIUS ad legem
 Iuliam & Papiam Poppaeam L. I. c. 2 & 3. Enimvero apud
 praefatos Germanos & lasciviam & lasciviam feminarum omni-

no exultauit. cf. FLOR. L. III. c. 3. masculi quoque singulis vxoribus contenti fuerunt, et eorum, qui ob nobilitatem pluribus nuptiis ambiebantur, interfuit plures vxores, non concubinas vxoribus, superinducere. TAC. d. c. XVIII. Quale quid de ARIOVISTO, qui duas vxores, alteram Sueuam, alteram Noricam duxit, testatur CAESAR de B. G. L. I. c. 53. Nullae educationis liberorum deliciae fuerunt, hinc studium legitimam euitandi prolem nullum; TAC. d. Cap. XVIII. & XX. nulla tum liberorum naturalium obseruatione obuiente.

§. III.

Germani prouincias Romanas occupantes concubinatum a Romanis acceperunt.

Quam morum simplicitatem illacsam seruarunt Germani, donec, prouincias Romanas occupantes, mores Romanorum imitari didicerunt. Hoc facto concubinatus placuit: inde in scenam prodeunt liberi naturales. Id quod perspicue probant Capitularia Regum Franciae & Imperatorum Romanorum, in quibus vxoratis concubinatus a PIPINO, CAROLO M. LVDOVICO PIO & LOTHARIO interdictus legitur. BALVZ. T. I. p. 540. & 962. Adeoque tum non concubinatus solum altas iamiam radices egisse, verum etiam iis, qui vxores non habeant, adhuc permixtus fuisse intelligitur. Conf. CONCILIVM TOLETANVM I. Can. XVII. p. 522. T. I. Conciliorum vniuers. L. AURENTII SYRII ibi: *Is qui non habet vxorem & pro vxore concubinam habet, a communione non repellatur, tantum vt vnius mulieris, aut vxoris aut concubinae, vt ei placuerit, sit coniunctione contentus.* Quae lex Francis ignota non fuit, quia totidem verbis, ab Archiepiscopo Moguntiuo RHABANO MAVRO in literis ad HERIWALDVM Antiffiodori Episcopum datis apud REGIONEM de disciplina Ecclesiastica cap. XXVIII.

XXVIII. p. 512. ex edit. BALVZII repetitur. Hinc in Germania concubinatus toleratus, potissimum clericis se commendavit, qui hoc pallio maxime nefandas omnis generis libidines exercuerunt, infimul efficientes, quo minus laicis ille penitus interdicendus videretur. THOMAS. de concubin. §. 27. vsque dum post reformationem per Ordinat. Polit. Augustan. Ao. MDLXXXIII. & repetita vice, nec non saluberrimo consilio, per Ord. Pol. Francof. Ao. MDLXXVII. omnino abrogatus est.

§. IV.

Ita quidem Germani Romanos imitati sunt, nec Liberi naturales iure legitimum acceptum a maioribus legitimae sobolis studium deseruerunt, ac de Romanis observauimus. Nam sicuti alias morum tenaciores fuerunt, etsi aliena admiserint instituta: ita mos iste, quo aliorum contem-^{timorum gavis non sunt.} tui obnoxii fuerunt, qui legitimas nuptias omittebant, diu floruit atque effecit, quo iura singularia Hagestol- ziorum, qui vocantur, etiamnum vsu sint seruata, conf. BEYER de Iur. Germ. L. II. c. 12. licet contentus iste hodie cesset. Sanè pristinus honor fauor- que nuptiarum sacrarum eo minus ad concubinatum proferri potuit, quo minus ipsos Romanorum mores id suasisse intelligis. Quare non attinet dicere, tantum abest vt probare sit necesse, quod nullo tempore liberi naturales germanorum integritate natalium sint gavis. Etsi enim, qui ex concubinato ad vitandam vagam libidinem inito suscepti, adhuc post dimidium saeculi decimi sexti nec pro infamibus nec pro vilibus habiti, quin ad nuptias feminarum nobilium aliquando admissi sunt, veluti exemplum filii naturalis a comite Isenburgenfi oriundi allegat THOMASIVS cit.

Disp.

Disp. §. 20. 21. semper tamen inter matrimonium & concubinatum seruata est differentia, quod ex ipsis, quae supra adduximus, Capitularibus discimus, apud BALVZIVM Tom. I. p. 1039. Lib. XII. c. 59. aliud est vxor, aliud concubina &c. Non est dubium eam non pertinere ad matrimonium, in qua docetur nuptiale non fuisse mysterium. Quum ergo liberi naturales patriae dignitatis participes non fuerint, quam ob causam GREGORIUS VII. Papa in epistola tertia ad GUILIELMUM comitem Pictauiensem Lib. II. *Ex hoc, inquit, nobilitas generis valde corrumpitur, quum proles non de legitima coniugii permixtione generatur,* comites Wetterauiæ correspondentes, in litteris imperatoriae maiestati supplicibus oblatis et a THOMASIO *loc. cit.* adductis, merito contradixerunt, postquam filius iste Isenburgensis comitis praedicationem adfectauit, quem ad modum per rescriptum imperatoris RVDOLFI II. sub dato Pragae die 9. Nouembr. 1609. id ipsi interdictum esse probat VFFENBACH *de Consil. aul. Cap. X. Sect. I. p. 84. sqq.*

§. V.

Exempla contraria remouentur,

Non praedudicant exempla illustria filiorum naturalium, qui ad dignitatem & bona patria peruenisse dicuntur. Prouocari solet ad CAROLVM MARTELLVM, quem PIPINVS ex Alpaide genuit, successorem suum in dignitate Maioris domus; porro ad ARNOLPHVM, CAROLOMANNO, LVDOVICI GERMANICI filio, ex concubina natum, regem Germaniae & imperatorem factum. Enim vero, licet regum & magnorum principum liberi naturales a patribus agniti, id praecipui habeant, ne sint ignobiles: nec tamen adferi potest, successionem in dignitatem & bona patri-

trum,

trum, ipsis perinde ac liberis legitimis competiſſe, vel etiamnum competere. Vulgo adſeritur, CAROLVM MARTELLVM fuiſſe filium naturalem PIPINI HAHN. Reichs und Käyſer-Hiſtorie, Tom. 1. c. 1. §. 3. ſed neque hoc expeditum eſſe crediderim. Quamvis enim non diſſitear, PIPINVM, quum legitimam coniugem Plectrudem haberet, matrem CAROLI Alpaidem ſuperinduxiſſe: mihi tamen probabilius videtur, quod haec non vt concubina, ſed vt legitima vxor ſuperinducta fuerit. Sane CONTINVATOR FREDEGARII *Cap. X. p. 155.* ipſam vxorem vocat. *Pipinus*, dicit, *aliam duxit vxorem nobilem & elegantem, nomine Alpeidam, ex qua genuit filium, vocauitque nomen eius lingua propria Carolum.* Vbi arguere non poſſumus, quod vocabulum *vxor* pro *concubina* uſurpatum ſit, praefertim, quia Alpais nobilis femina vocatur. Clerum huic coniugio aduerſatum eſſe, teſtatur LEHMANN. *Chron. Spir. Lib. III. c. 19. ſeq.* idque iure factum, quia polygamia principiis religionis chriſtianae contrariatur. His vero Maiores domus veteris Franciae nondum locum reliquerant, ob inueteratam conſuetudinem, qua priſci Germani, ob nobilitatem, plures contrahere ſolebant nuptias, quae tum quidem nondum extirpata erat, quia ſequioribus temporibus concubinatus vxoratis adhuc prohibitus eſt. Deinde dignitas Maioris domus ad Carolum non iure natiuitatis, ſed ob merita deuoluta eſt. AVCTOR VITAE S. RIGOBERTI REMENSIS *Cap. II. §. 10. p. 176. T. I. Menſ. Ianuarii Act. 55.* Adeoque hoc exemplum ne quidem exceptionem a regula conſtituit, tantum abeſt vt eam deſtruat. ARNOLPHVS omnino CAROLOMANNI filius naturalis fuit, quod contra IOANN.

B

STVMPEE.

STVMPFF. *Lib. III. Chron. Heluet. Cap. XLVII.*
p. 227. satis probatur ex ANNAL. METENS. ad a.
880. & REGINONE Lib. II. Chron. ad d. a. p. 58.
ibi: Carolomanno ex legitimo matrimonio non est nata so-
boles, propter infœcunditatem coniugis, sed ex quadam
nobili femina filium elegantissimæ spei suscepit, quem Ar-
nolphum nominari iussit. Verum tamen patri suo haut
successit, sed a patruis, LVDOVICO & CAROLO
CRASSO, ob natalium defectum exclusus, non, nisi du-
catum Carentani cum castro Mosebuk accepit, OT-
TO FRISINGENS. Lib. VI. Chron. c. VII. p. 122. illo
in regno Germaniæ, hoc vero in regno Italiæ & impe-
rio succedentibus, donec post LVDOVICI mortem
& regno Germaniæ ad CAROLVM CRASSVM iam de-
uoluto, beneficio procerum Germaniæ & maximo moli-
mine HILDEGARDAE, LVDOVICI regis patri sui
filiae, deiecto CAROLO, rex Germaniæ factus, ANNAL.
FVLDENS. ad annum 882. & 888. HERMANN.
CONTRACT. ad a. 895. p. 329. tandemque post mor-
tem CAROLI CRASSI, BERENGARIO cum
GVIDONE de imperio certantibus, atque BEREN-
GARIO cum GVIDONIS filio LAMBERTO de
regno Italiæ transigente, imperatoris fastigium iure belli
acquisiuit. ANNAL. FVLDENS. ad a. 895. Vnde,
quæ huic vi armorum & procerum electionis contigit
felicitas, non probat, quod ad filios regum & impera-
torum naturales aliquando successio in dignitate &
bonis patriis perinde, ac ad filios integrorum natalium,
pertinuerit. Quare, licet me iudice, natalium defectus
vera causâ non fuerit, ob quam OTTO MAGNVS,
fratrem DANCMARVM ex matre moniali, excludens
comitatum SIGFRIDI post huius mortem GERONI
 con-

concessit, vti quidem CRANZ-Saxon. lib. IV. c. XIV. opinari videtur, vel saltem opinatus esse creditur SCHILTERO I. F. A. Cap. XL. §. I. vti que tamen verum est, quod & regum liberi naturales deteriori conditione, nec pari cum legitimis iure vsi fuerint. Quod CAROLVS M. perpendens testamenta facere instituit, quibus liberos ex parte sibi heredes faceret, EGINHARTO teste Cap. 33.

§. VI.

Immo Germani antiquae consuetudinis adeo tenaces fuere, vt patris dignitatem ne ad liberos quidem peruenire sinerent, nisi quoque matris dignitas accederet, etiam si reliqua matrimonii sacra salua essent. Et enim coniugia inaequalia, quae vocabulo inferioris aevi *disparagia*, vel *disparagata*, germ: *Mißheyrathen* & gallice, *Mesailances*, adpellata, acri semper prosequuti sunt odio, rati, non vulgandos esse procerum & plebis concubitus, quo & imperantes et parentes in officiis suis magis continerentur, nec viliores, quarendo ad finitates illustres, animum supra fortunam gererent, aut maiores ad inferiora descendentes subsellia, in contemptum adducerentur. Sicuti ergo apud priscos Germanos, sanctum aliquid et prouidum feminis inesse putantes, nec aut consilia earum adspernantes, aut responsa negligentes Tac. c. VIII. non poterat non moris esse, vt pares matrimonio iungerentur Id. cap. XX. ita subsequuto tempore matrimonio extra ordinem inita legibus ac poenis admodum grauibz prohibita sunt. Veteres Saxones, generis et nobilitatis suae prouidissimam curam habentes, nec facile vllis aliarum gentium vel sibi inferiorum connubiis infecti, propriam & sinceram tantumque sibi similem gentem facere conati, statuerunt,

*Germanorum
studium con-
trahendi ma-
trimonia seu-
ra, nec non
inde resultantium
splendorem
conseruandi.*

runt, quod nemo in copulandis coniugiis propriae fortis terminos transferre, sed nobilis nobilem vxorem, liber liberam, libertus libertam et seruus ancillam ducere, is vero, qui sibi non congruentem et genere praestantiorrem duxerit vxorem, cum vitae suae damno componere deberet. Testis est ADAMVS BREMENSIS in *Histor. Eccles. Lib. I. c. 5.* Et licet in lege Saxonum antiqua de hoc rigore nihil proditum, aliis grauissimis delictis vero, poenas sat leues dictatas videas: agitur tamen in *Tit. XVIII.* de Liti coniugio, vbi Lito regis permittitur vxorem emere, vbicumque voluerit. Hinc necesse est, aliorum licentiam vxores pro lubitu emendi, fuisse circumscriptam. Id quod lex, tamquam rem per se in vulgus notam, silentio praeteriit, vt solide conicit clariss. GAERTNER, ad dictam legem *p. 109.* Quare nihil prohibet, quo minus id suppleas ex dicto ADAMI BREMENSIS loco. Qui EGINHARTVM sequutus eo maiorem meretur fidem, quo magis aliorum Germaniae populorum leges conspirant. Sic porro constitutum est in lege Burgundionum *Tit. XXXV. §. 2.* *Si vero ingenua puella voluntarie se seruo coniunxerit, vtrumque iubemus occidi. §. 3. Quod si parentes puellae parentem suam punire fortasse noluerint, puella libertate careat & in seruitutem regiam reducatur.* Eadem feueritate talia matrimonia Langobardi notarunt *Lib. II. Tit. IX. §. 2.* Secundum legem Ripuariorum *Tit. LVIII. §. 18.* libera femina seruo iuncta non amittebat libertatem, interfecto seruo; huius vero necem declinans, in seruitio perseuerabat; & Ripuarius ancillam Ripuarii in matrimonium recipiens, in seruitutem deducebatur. *dict. Tit. LVIII. §. 15.* Quae seruitutis poena secundum legem salicam *Tit. I. cap. 11. §. 14.* & capitulare

tulare LVDOVICI PII *de interpretationibus legis salicae de anno DCCCXIX. cap. 3.* ingenuo ancillam in coniugium accipienti, pariter ac mulieri liberae mancipio sese iungenti, imposita est. Etsi vero lex Alemanica *Tit. XVII.* mitior adhuc fuit, feminae liberae, quae seruo nupsit, nec tamen seruiles operas praestitit, facultatem ante tres annos salua libertate diuertendi concedens: tamen liberi ab ea progeniti seruitutis iugum subire coacti sunt, ipsaque maculam sat grauem contrahens, hereditatem patris amisit *Tit. LVI.* nec minus vel ob operas seruiles praestitas, vel ob diuortium ante triennium non factum, in seruitutem perpetuam redacta est. *dict. Tit. XVII. Conf. POTGESER de conditione & statu seruorum Lib. II. cap. I. §. 6. sqq.*

§. VII.

Quibus iuribus licet tractu temporis non parum ^{Coniugium ob} derogatum sit: splendor tamen natalium in tanto ^{inaequalitatem concubina-} fuit ^{natus notam} pretio, vt odium coniugiorum inaequalium hereditarium extirpari haut potuerit, sed adhuc liberi deteriori- ^{contraxit.} rem conditionem sequi cogentur. Et quo minus hi aliis meliore loco natis praeiudicium adferre possent, arguo, quod concubinatus in Germania multis se commendauerit, vbi nemo deteriorem conditionem liberorum a concubinis natorum in dubium vocabat. Immo impar coniugium, vel ob inaequalitatem, aliquando concubinatus notam contraxisse intelligo. Notatu digna sunt, quae pontifex LEO in epistola ad Episcopum Narbonensem RVSTICVM emissã *Tom. I. Concilior. SVRII cap. IV. p. 806.* differit: *Non omnis mulier iuncta viro vxor est viri, nec omnis filius heres est patris. Nuptiarum autem foedera inter ingenuos sunt legitima, & inter aequales, multo prius hoc ipsum domino con-*

stituente, quam initium Romani iuris existeret. Itaque aliud est vxor, aliud concubina, sicut aliud ancilla, aliud libera. Vbi ergo, sicuti pontifex in sequentibus vterius declarat, iusti matrimonii nomine saltim istud venit, quod a) inter aequales b) muliere legitime dotata & c) publicis nuptiis honestata, contractum, non poterat non coniugale foedus, ab inaequalibus initum, concubinatus notam incurrere, conf. c. 12. c. 32. qu. 2. Licet quoque haec disciplina decrementum fenserit, tamen liberi illustrium & nobilium, ex inaequalibus coniugiis nati, omni tempore aduersa experti sunt, fata.

§. VIII.

Illustrium & nobilium coniugia inaequalia quae dicuntur?

Duces, principes, comites, quos ob munera vultas per excellentiam NOBILES vocauit: nostra aetas ILLUSTRES adpellat, nobilis praedicamento iis, quos TACITVS ingenuos nominat, relicto. Quos ob virtutis bellicae gloriam, eam a maioribus acceptam & in posteris continuatam, ipsorum in comitiis auctoritatem, matrimonia seuera, inde enatam stirpis praestantiam, quodque veteres liberti & serui saltim familiae instrumenta fuerunt, armorum vsum non habentes, nec partem in negotiis rei publicae facientes, omnino generis nobilitate praeditos fuisse intelligo, quod pro more suo, id est, solide demonstrat clariss. GLAUFY de ministerial. Lib. II. §. 17. seqq. Nam quae ESTOR de ministerial. Cap. V. prolixè & anxie in contrarium disputat, si omnia aequa lance ponderes, nihil euincunt, nisi, quod ingenui ac nobiles nostri ab ipsis oriundi, quondam nobilium elogio fere caruerint, minus vero, quod, antequam illustrium munera hereditaria facta, illi haut in eodem natiuae nobilitatis ordine constituti fuerint. Sane, quando patres Tribu-

rienses

rienses concilii *ao. 895.* sub Arnulpho celebrati, apud HARDVINVM *Tom. VI. p. 451.* mores Germanorum corrigere student, statuentes *cap. 38: ut quisquis liberam, h. e. ex ancilla per manumissionem & regalem largitionem liberam factam, legitime in matrimonium duxerit, ulterius habere debeat, tamquam unam ex nobili genere progenitam,* liberis seu ingenuis haut obscure generis nobilitas vindicatur. Quum vero, qui hodie illustres vocantur, ob supremam libertatem & munera regni, quorum vi pluribus cum auctoritate praeerant, non parum eminent, nobiles contra, vel, secundum antiquum loquendi morem, ingenui, non regni officii, sed militaribus aliisque ministeriis operam darent, non potuit non, postquam illustrium munera hereditaria facta sunt, ac inde resultans eminentia cum liberis per natiuitatem communicari coepit, maior ac diuersus nobilitatis ordo enasci; quo facto nobilitas maior der *Hürsten und Herren*, ab inferiori, der *Ritter und Knechte*, separata. Add. BEYER *de iur. Germ. Lib. I. c. 3.* Interim omnes, qui ad vtrumque nobilitatis maioris & minoris ordinem pertinent, milites fuerunt, saltem in diuersis gradibus positi, quo factum, vt tota nobilitas clypeis distingueretur. GVNDLING. *an venter nobilitet? cap. II. §. 9.* Qui clypei, *Heerschilde*, tam in iure Saxonico, quam Alemannico recensentur, *I. S. P. Lib. I. art. 3. I. F. A. c. I.* ibique SCHILTER; nec minus eorum in AVCTORE VETERI *de beneficiis §. II. III.* & passim, aliisque documentis fide dignis mentio fit. conf. clariss. RINK. *disp. de clypeorum rat. habenda in fevdis alienandis. Cap. I.* Etsi ergo princeps & comes gradu a se inuicem differant, illo in clypeo tertio, hoc vero in clypeo quarto distinctis: ambo tamen in eodem

nobilitatis maioris ordine concluduntur. Quare id saltem inter illustres nobilesque coniugii inaequalis notam incurrit, quando illustri nobilem, vel nobilis plebeiam ducit, minus vero, quando dux vel princeps cum domina comite connubiale foedus iniit.

§. IX.

*Liberi impari
matrimonii
deteriorem
conditionem
sequuntur.*

Iura antiqua, quae §. VI. adduximus, regulam reliquerunt: *partum deteriorem sequi conditionem*, das Kind gehdrt zur argern Hand. HERTIVS de paroem. iur. germ. L. II. par. 6. in opusc. Tom. II. p. 604. Hinc in textu I. P. A. c. 105. legitur: Die von den mittel freyen sind gebohren, die sind mittel freyen: Und ist auch die Mutter semper frey; und der Vater mittel frey, die Kind werdent auch mittel freyen. Conspirat I. P. S. Lib. I. art. 51: Welcher Mann von seinen vier Ahnen, das ist, von zwey Aelter Vätern und Mutter unbescholden ist, an seinen Rechte, den kan niemand an seiner Geburt beschelden, er habe denn sein Recht verwürckt. Porro I. F. S. c. XX. diserte dicit: Wo ein Sohn seinem Vater nicht ebenbürtig ist, so mögen des Vaters Lehnmann zu Recht wohl wegern von den Sohne ihr Guth zu empfehen, und auch so gleich ein solcher Sohn lebete, nach seines Vaters Tode, er kan doch denen, die an des Vaters Guth Bedinge haben, nicht nehmen. Eadem docet & declarat I. F. A. C. XL. Wo der Sun dem Vater mit ebenbürtig ist, do geweygert, die sins Vater warrent, wol sich ir Lehen von Im zu entpfohend. Und het der Vatter das Lehen von eine andern Herren, su farent mit Rechte wol an den obern Herren, und entpfohent ir Lehn von Ime. Ist es aber sin eigen gewesen, so sullent es die Mann von Im entpfohen, oder es als uff slohen. Ebenbürtig dicitur, qui a patre ex aequali matrimonio procreatus, atque ipsi aequalis nativa dignitate est,

est, gleicher Geburt und Adels. SCHILTER *ad I. F. A. cap. XL. §. 1.* Quod ipsum *glossa ad I. F. S. d. cap. XX. & ad I. P. S. L. I. art. 51.* verb. Also hinwieder, ob zwei freye Personen einander nemen, ihre Kinder werden auch frey, das ist, die Kinder bleiben beyderseits den Eltern ebenbürtig, obseruat, eoque, quod non potuerit non optimam huius rei notitiam habere, maiorem meretur fidem. Add. *I. P. A. c. 203.* Er licet vocula ebenbürtig plures significatus recipiat, *vid. gloss. ad I. P. S. Lib. I. art. 73.* vt is quoque nicht ebenbürtig audiat, qui naturalis vel bastardus est: tamen verba finalia *dict. cap. XI. I. F. A.* me iudice, satis docent, quod de filio ex inaequali matrimonio nato sermo habeatur. Interim non dubitare conuenit, quod dictum capitulum filium naturalem, vel bastardum multo magis a successione in dignitate & bonis patris excludat.

§. X.

Etsi ergo nimius rigor, quo leges antiquae in coer- ^{Quod ad illu-}
cendis coniugiis inaequalibus abundare videbantur, sub- ^{strum coniu-}
latus est: quis tamen non videt, maioribus nostris na- ^{gio applica-}
tium splendorem adeo cordi fuisse, vt nihilo minus ^{tur.}
liberos a patris dignitate, immo & successione in feudis
excluderent, si mater ex inferiori ordine adsumta fue-
rit. Testatur porro hac de re PETRVS de ANDIO
de imper. Rom. Lib. II. cap. 12. Est Alamannis inuetera-
tus vsus & longe retro obseruata consuetudo, non magna,
quantum conicere possum, ratione suffulta, vt baro copu-
lando sibi militaris & inferioris generis coniugem, pro-
lem suam inde creatam degeneret atque debaronizet, filii-
que de caetero barones minime vocitentur. Comites vero,
per connubium cum simplicis militaris generis feminis, na-
tos filios non deomitant, sed, si eorum filii iidem in mi-
lita-

C

litarium genus nubant, ex tunc illorum demum proles decomitatur, militariumque generis ordini deinceps connumeratur, quae profecto obseruantia hauri satis honesta esse videtur. Vbi ad verba: non magna, quantum conuicere possum, ratione suffulta, nec non postrema, iure suo notat Dn. a LVDEWIG *Disp. de dignitat. vxor. p. 21.* ius Romanum oculis ICTI in patria peregrini, glaucoma obduxisse. Interim, quae modo ex PETRO de ANDLO excerptissimus, multos seduxisse puto, qui matrimonium comitis cum femina nobili inaequalibus accensere dubitant, in ratione indaganda hauri parum cruciati, denique eam allegantes, quod non magnus saltus sit, quem comes nobilem ducens faciat. Enim vero, toties secundum iuris Germanici indolem magnus est saltus, quoties illustis ex inferiore nobilitatis ordine coniugem accipit. Et hoc pacto, licet PETRVS de ANDLO minus sibi constare videatur, quando dicit, comitem liberos ex vxore ordinis equestris susceptos non decomitare; contra baronem debaronizare prolem ex tali vxore procreatam: audiamus tamen ipsum loco citato se explicantem: *Et quia plures comites Alamannia habet, qui de comitatu quopiam non sunt inuestiti; sed a castellis priuatis, quae possident, titulos suae dominationis contraxerunt, quorum maiores arbitror Romae huius modi comites existisse, nomenque dignitatis & , dum exteris nationes peterent, retinuisse.* Tales ergo comites magis ad inferioris nobilitatis ordinem referendi sunt, quinti clypei participes, vnde mirationem non subit, quando ii cum filiabus equitum & militum ex eodem ordine, etsi sexti clypei, coniugale foedus contraxerunt, quod nihilo minus liberi inde nati, patriae dignitatis & praedicationis participes fuerint. Contra, per barones haud conuenit

venit intelligere eos, qui hodie ita vocantur, sed, qui I. F. A. Cap. 1. & I. P. S. Lib. I. art. 3. die vryen Herren dicuntur, quarto clypeo, quippe nobilitatis superioris gradu, condecorati, principes immediate sequentes, qui hodie comites vocantur, tempore compilati iuris Saxonic & Alemannici vero, domini liberi nuncupari maluerunt, quam comites simpliciter, quum tum quidem comites siue Grauiones, qua tales, ex veteri iure magistratus essent, & iurisdictionem non propria sed regis nomine exercerent, vid. I. P. A. cap. CLXVII. I. P. S. Lib. III. art. 64. sq. dein quoque ipsorum principum vasalli essent, liberi domini vero solius imperatoris & imperii. SCHILTER ad I. F. A. c. I. §. 13. Quare ipse PETRVS de ANDLO dicto loco inter baronem liberum, aliorumque vasallorum dominum; & baronem principis vasallum, distinguit,

§. XI.

Postquam iura pontificia & romana Germaniam penetrarunt, oppido notum est, quantopere haec veterem Germanorum disciplinam turbauerint. Vti veteres tantum errauere errorem, vt crederent, per iuris ciuillis et canonici receptionem plane derogatum esse patriis placitis, non cogitantes, quod iuris abrogatio in facto consistat, nec praesumi, sed probari debeat, at minus probetur per id, quod ius peregrinum & ad aliam rem publicam aptatum admissum sit, qualis admissio id saltem inferat, quod iure patrio tacente nec repugnante, ius istud adscititium in subsidium adplicari possit & debeat. Idcirco iste Ictorum error effecit, vt & in doctrina de coniugiorum aequalitate, aduerlis plane & ante inauditis principiis personarent iudicia Germanorum

Quam disciplinam iura Romana & pontificia turbauerunt.

tum. In Romanorum re publica, lege decemvirali cautum erat, ne patribus cum plebe connubii ius eſſet, nec inter patricios & plebeios matrimonia contraherentur DION. HALICARN. *Lib. X c 60.* Id vero poſt varias viciffitudines abſolutum, & pro ſingulari IVSTINIANI in ſexum ſequiorem fauore, tandem ſumma in matrimoniis ineundis libertas conceſſa, quaelibet femina dignitatis maritalis particeps facta, & tandem ius perpetuo valiturum exortum: *mater ad propagandam dignitatem nihil confert. ſed haec a ſolo patre ad liberos deferuntur. l. 8. § 12. de Senator. l. 13. C. de dignitat. l. 9. C. de incolis l. 10. l. 23. § 7. C. de nupt. Nou. 78. c. 3. Nou. 105. c. 2.* Hinc Icti ſibi imponi poſſi ſunt, aliisque imponere ſeruo laborarunt, quod eadem mutatio in re publica Germanorum, per iuris Romani admiſſionem facta ſit. Quae monſtroſa Germaniae corruptio morum, in Germaniae iudiciis eo magis graſſari potuit, quod nobiles iudicantium partes, quae ipsis antea propriae erant, ob iuris peregrini inſcitiam ICTis relinquebant; quibus ſententia nobilitati inimica inſtimul ob id arriſiſſe videtur, quia ipſi nobilibus comparandi, nimiam praerogatiuam a nobilibus in natalium ſplendore quaeritam, aegre tulerunt.

§. XII.

*Ea tamen ab
illuſtribus
conſeruata.*

Quidquid id fuerit, hac ratione ſcilicet iura nobilium inferioris ordinis turbata eſſe exiſtimo. Nam imperii Germanici in primis intereſt, ne illuſtrium familiarum ſplendor, per dignitatem cum vxore inaequali & liberis inde natis communicatam, detrimentum capiat. Ergo hic vetus diſciplina eo magis conſeruata credenda, quomaior lux ſuperiori nobilitati accenſa, & quo faciliori negotio perſonae illuſtres ICTos cohiberi, atque aduerſis

his ipsorum doctrinis frenum iniicere potuerunt. Vnde
 adhuc hodie illustris maritus feminam inferioris condi-
 tionis in thorum recipiens, cum hac secundum prisca
 iuris rationem dignitatem suam non communicat, sed
 ipsa per codicillos imperiales nobilitatis maioris gradum
 impetrare necesse habet. Exempla a *LYDOLPHO Tr.
 de iure fem. illustr. Sect. I. §. 9.* adducta satis probant, qua
 ratione feminae impares maritis illustribus nubentes, di-
 gnitatis regalis collationem ab imperatore adquisue-
 rint; quo sane opus non fuisset, si femina per tale con-
 iugium maritalis dignitatis particeps reddi potuisset.
 Quum ergo laudatus *LYDOLPH* in hac visione iuris
 Romani adplicationem denegeret, non video, cur ipse de-
 inde in dissentientium sententiam concedat, liberis prin-
 cipis ex inaequali vxore natis, dignitatem patriam et suc-
 cessionem in principatu tribuens. Etenim hanc iurium
 communicationem coniugii inaequalitas secundum an-
 tiquissimos Germaniae mores aequè impedit, atque com-
 municationem dignitatis cum vxore. Quodsi ergo
 vxori dignitatis maritalis communicatio deneganda, nec
 hac in specie iuris ciuilibus decisio locum inuenit; necesse
 est, vt neque in altera inspectione, qua de patris dignitate
 cum liberis communicanda agitur, locum inueniat, sed re-
 gulae: *das Kind gehört zur ärgern Hand*, locus relinquatur.
 Dum enim intuitu vxoris ius Germanum saluum est, nec
 ratione liberorum illi derogatum credendum, quum ne-
 quidem iuris ciuilibus rationi conueniat, vt dignitas a pa-
 tre in liberos transeat, nec mater eiusdem dignitatis so-
 cia sit. Quidquid ergo hic communis Ictorum schola
 in contrarium disputat, inconcinnam iuris Romani ad-
 plicationem, contemptum veteris Germanorum sapientiae
 tot saeculorum decursu probatae, denique in splen-

dorem illustrium Germaniae familiarum iniuriam sat grauem sapit. Non deficiunt exempla moris antiqui, obseruantiam haud abolitam demonstrantia, vid. de LVDWIG *Comment. ad A. B. Tom. II. p. 1359. sqq.* & *in disp. de dignit. vxor. passim*; vnde veteris iuris rigor tanto magis praesumendus, donec abrogatio doceatur. Id vero non fit, quando vnum alterumue excitatur exemplum, vbi Romano more iudicatum, Instituti ratio non postulat, vt eruamus, quid vniciuius opponi possit, quod alias non difficile, dum sententiae in causis illustrium saepe saepius tempori inseruire opus habent. Atque hoc labore facilius supersedere possumus, quum talis modi exempla, si maxime proficiunt, saltim dissentium Ictorum, minus vero iuris antiqui abrogationem ostendant. At non videndum, quid Romae iudicetur, sed, quid iudicari debeat. Interim ista Ictorum dissentio cogit illustres, qui coniugia inaequalia eo fine contrahunt, quo minus liberis prioris matrimonii, vel adgnatis praeiudicium contingat, vt maioris securitatis causa more Langobardorum viuant, atque secundum *II. F. 29.* expresso pacto cum femina in vxorem accipienda inito, vxorem & liberos a dignitate & successione, certa bonorum parte, alimentariae prouisionis ergo, determinata, arceant; quamuis talis modi matrimonii, quod marganicum dici solet, vsus etiam ob id se commendat, quod hoc pacto aliqua dignitas, praesertim si imperatoris confirmatio accesserit, vxori et liberis quaeri possit, quae cum ipsis iure communicari non putatur. Quod si denique imperator pacti inter illustres familias inito, quo quilibet exinde oriundus, minimum cum domina comite ex antiqua prosapia coniugale foedus inire praecipitur, contra vero matrimo-
nium

nium pro inaequali & liberi inde nati dignitatis principalis & successione in principatu incapaces statuuntur, confirmatoinem denegat, minime tamen ob id non vsum doctrinae de coniugiis inaequalibus illustrium, a nobis defensae vrgeas, quum plures aliae causae confirmationem dissuadere possint, veluti, ne potestati imperatoris regalem conferendi dignitatem, praedudicium inferatur, ne aliae familiae illustres in imperio in contemptum adducantur, & quae sunt reliqua,

§. XIII.

Enim vero communem vsum, quo nobiles ex inferiori ordine tam cum vxoribus fortis inaequalis, quam cum liberis inde natis dignitatem, & cum his quidem successione in feudis communicant, minus recte in dubium vocaueris; quem iuris Romani admissio primum produxit, deinde aliae causae corroborarunt. Quum enim Germania familiis nobilibus abundauerit, atque hae per continuas generationes in diem ampliores euaderent, non potuit non contingere, vt bona a maioribus profecta posteris, ad dignitatem sustinendam non sufficerent. His, sine nobilitatis iactura, laboribus plebei propriis opes acquirere non licuit, nec omnes militaribus vel aliis rei publicae officii nobilitati dicatis donari potuerunt. Hinc publica necessitas nobilibus imperauit, vt ne facultatum acquisitionem per connubia cum plebeiis inita, & cum his dignitatis communicationem, sine qua vxores diuites inuenire non licebat, omnino improbarent. Deinde rei publicae non tantopere interest, ne cum generoso sanguine plebeius misceatur, & si quidem intersit, familias antiqua & plebei sanguinis inscia stirpe corruscantes habere, nec tamen

*a nobilibus
vero neglecta.*

*ut tamen no-
biles ex anti-
qua & serena
prosapia, aliis
hoc natalium
splendore de-
stitutis, nisi
hos muneris
dignitas ex-
tollat, merito
praeferrantur.*

men earundem defectus metuendus est, praesertim, quum adhuc plura incommoda supersint, quae liberos imparis matrimonii premunt, adeoque prohibent, ne nobiles nimia frequentia in amplexus plebeiorum ruant. Etenim nobiles vetustae limpidaeque stirpis omnino emittent, nec immerito ob generis praestantiam, nobilibus hoc natalium splendore destitutis, nisi hos muneris dignitas extollat, praeferruntur. Fortiori praesumptione nituntur, quod virtutibus autis sint imbuti; quam praesumptionem rationes non contemnendae adiuuant. Abunde probat experientia, quod plerumque liberi, sicuti vitia, ita et virtutes, a parentibus accipiant. Non patri solum, sed magis adhuc matri, maximam partem in ipsorum educatione occupatae, in acceptis referunt. Quis ergo negare audeat, quod, quo nobiliorem ortum mater habet, eo nobilior liberorum educatio ab ipsa sit speranda? Eadem circa diuersas ciuium classes observatio, id probat. Quo vilior ciuis, eo vilior quoque educatio, eoque minus virtutis a tali femina expectes. Observabis, quod, si ciuis minus honoratus honoratoris filiam in matrimonium accipiat, liberi ex tali coniugio suscepti vt plurimum moratiores esse soleant, quam, si talis vxorem suae conditionis duxit. Et licet nobilissimum cum praestantissimi ciuis, nobilium iure ventis, filia coniugale foedus contrahat: quum tamen eruditi, ac maxime honorati ex ciuium ordine, in matrimoniis suis non adeo seueri sint, vt aliorum in eodem vel simili dignitatis gradu constitutorum, filias vxores quaerant, sed saepe alias, a parentibus leuioris conditionis oriundas in thorum recipiant, vbi a natua huiusmodi vxoris indole saepissime filia ex ea prognata non multum ablydit, hinc iusta, ab inuidia & partiam studio aliena ratio

ratio postulat omnino, vt grauior auitae virtutis praesumptio iuuet nobilem ab vtriusque lateris parentibus nobilibus descendentem, quam, qui ex patre nobili, matre vero ignobili ortum trahit. Qua ratione splendor ex inuiolatae nobilitas stirpe resultans & longa consuetudine probatus, in diem creuit, ac eo maiori in pretio habitus est, postquam nobiles cum vxoribus ignobilibus & liberis inde natis dignitatem communicare coeperunt. Quo minus ergo, qui inuiolatae nobilitatis splendore destituuntur, nobilibus ex vetusta & serena prosapia ortis omnino aequiparentur, illi a variis horum societatibus, emolumentis & praerogatiuis, v. g. torneamentorum vsu, facultate ad nobilium beneficia ecclesiastica aspirandi, voto & sessione in comitiis prouincialibus Saxoniae &c. passim sunt exclusi, inde non leue originis suae incommodum sentientes.

§. XIV.

Quod virtutem & dignitatem militarem Germania Dignitas mi-
litaris olim
tantum penes
nobiles fuit nobiles olim sibi soli vindicauerint, nec ad eandem plebeis aspirare licuerit, ex dictis liquet & in vulgus notum est. Quare PETRVS de VINEIS FRIDER. I. cancellarius *Lib. VI. ep. 17.* de Germania refert: *militēs fieri non poterant, qui de genere militum non nati erant.* Atque poeta GVNTHERVS, dum de Italis loquitur, quod omnes ex humili vulgo gladio equestri accingantur, ait, quod Gallia id foedum iudicet; vbi per Galliam, Franciam Teutonum intelligit. GVNDLING. *an venter nobilitet? C. II. §. 13. add.* HACHENBERG. *Germ. med. Diff. IV. §. 2.* Quod feuda, si si & feuda
nobilibus pro-
pria. originem respicias, militare fuerint institutum, militibus stipendiorum loco, ob seruitia bello praestanda concedi solita, nemo dubitat. Hinc ea nobilibus propria, plebeios vero eorundem, sicuti ipsius militiae, incapaces fuisse, sua sponte fluit. Quumque feuda deinceps non,

D

vt

vt ab initio, pro lubitu concedentis reuocari possent; nec porro annalia essent; sed nec amplius ad vitam vassalli restringerentur; verum ad liberos transirent; quin ad masculos denique, per lineam masculinam a primo adquirente descendentes in infinitum deuoluerentur: hoc institutum splendorem familiarum nobilium maximo auxit opere, earumque conseruationem adiuuit. Quis ergo dubitet, nobiles feuda sibi sedulo conseruasse, & ne plebeii eorum capaces fierent, omnem mouisse lapidem? Verum, id quoque mutationi subiectum fuisse, ac ruente aeuo plebeios ad iuris beneficiarii communionem adspirasse, palam est. Primam huius rei fuisse causam Syriacas expeditiones, de quibus constat, quod iam saeculo XI. suafu pontificis a laicis magno pietatis feruore susceptae sint, conicit ALTESERRA *libr. sing. de origine & statu feudorum promor. Gall. cap. X.* quarum causa duces, comites & alii milites feuda & ditiones distrahere coacti, ea in plebeios & clericos, seu ecclesias alienauerint, vt facilius emtorem inuenirent. Enim vero, haec initia admodum tenuia fuisse, ipsa, quam excitat ALTESERRA epistola EUGENII III. apud OTON. FRISINGENS. *de gestis Frideric. Lib. I. c. 35.* liceat eis etiam terras, siue ceteras possessiones suas, postquam commoniti propinqui, siue domini, ad quorum feudum pertinent, pecuniam commodare aut noluerint, aut non valuerint, ecclesiis vel personis ecclesiasticis, vel aliis quoque fidelibus, libere, sine ulla reclamatione impignorare, satis loquitur, atque adparet ex I. F. S. *cap. II.* vbi plebeii perpetuum & perfectum ius feudi denegatur, omneque eorum ius in beneficio accepto, morte tam accipientis quam dantis resoluitur. *Conf. clar. CONRADI disp. de prouisallis §. 3. 4.* Quae ratio-

quae causa
plebeios post-
ea feudorum
cupaces fecit?

ratione contendo, quod tum demum plebeii facultatem feuda acquirendi & ad liberos deuoluendi, postquam iuris Longobardici placita foris Germaniae pedetentim infinuata sunt, alibi citius, alibi tardius impetrauerint. Inde nouum hoc ius, quod vsu iam iam frequentari vidit Feudista Alemannicus, in *Cap. I. §. 5.* referre maluit, eo- que a Saxone discrepare. *CONRADI d. l. §. 6.* Sed & Alemannicus plura adhuc feudi iura plebeiis denegat. *d. Cap. I. §. 5. Cap. II.* Plane feuda plebeiorum vrbana, *die Burg-Lehn, Bürger-Lehn*, magis abusiue & alio sensu feuda vocata, nec iure beneficiario communi vsa fuisse, patet ex *I. F. S. cap. LXXII. & I. F. A. cap. CXXXVI. sqq.* conf. *VET. AVCT. de benef. vrb.* In quibus ergo feuda plebeia & rustica, secundum ius feudale com- mune diiudicari vides, id iuris Longobardici receptio- ni debetur. Interim quod mos iste, plebeios a feudis equestribus arcendi, adhuc in nonnullis Germaniae prouin- ciis obseruetur, in vulgus notum est.

§. XV.

Quum ergo feuda secundum primam naturam, ^{*Naturales in*} nobilium ordini adscripta, filii naturales vero, tam ^{*feudis non*} quam degeneres, nobilitatis expertes essent, his ^{*succedunt.*} nulla dari potuit successio, ob id expresse denegata in *I. F. S. cap. II. I. F. A. cap. I. §. 4.* *VET. AVCT. de benef. §. 4.* Et sicuti legitimatio per subsequens matrimonium, an- tequam hoc iuris Romani inuentum, cum iure romano & pontificio ad Germanos transiit, his plane ignota, ^{*legitimatio*} ita eorundem iuri beneficiario penitus aduersa fuit, ^{*per nuptias.*} quia hoc natalium splendorem in tanto habuit pretio, ^{*iuri Germano-*} vt ne quidem cum liberis ex vero, sed inaequali matri- ^{*rum feudali*} monio natis nobilitatem, atque huic connexam succes- ^{*contraria est.*}

tionem in feudis communicari pateretur. Quod si verum est, sicuti est, firmissimum inde ducitur consecutionis filium, quod haec feudorum natura & indoles cuius domino directo, aliisque feudorum successoribus ius quaesuerit, neminem ad successionem in feudis in perpetuum admittendi, nisi instante matrimonio legitimo a vasallo genitus sit. Neque ius hoc perpetuo valiturum, ob id interceptum est, quia deinceps liberis ex inaequali matrimonio procreatis, immo plebeis iuris feudalis communione frui, atque feuda equestria acquirere licuit. Hoc dato, non etiam datur, quod domini & legitimi successores in feudis iuri suo, filium naturalem a iuris beneficiarii communione excludendi, renunciauerint, si modo parentes talem per subsequens matrimonium legitimum declararent. Ecquis praesumeret, ne dicam probabit, Teutones nostros splendorem natalium per tot saecula summa cura quaesitum ac custoditum mox adeo contempsisse, ut ne dubitarent favori ac iuri sibi in feudis competenti, in gratiam legitimorum per matrimonium subsequens renunciare, sed liberis hoc modo legitimatis successionem in feudis concederent, quia isti splendori, per coniugiorum inaequalium admissionem, tantisper praeiudicari sunt passi? Potius idem ius legitimatos per subsequens matrimonium excludendi, quum de feudorum natura fuerit, vna cum ipsis ad alios non nobiles ea adquirentes transiit: quod domini & vasalli eo magis conseruasse credantur, quo minus ipsos praeteriit, quod nemini ius ex pacto quaesitum auferri posset. Quumque Longobardi legitimatis omnem successionem denegauerint, II. F. 26. *Naturales filii, licet postea fiant legitimi, ad successionem feudi nec soli, nec cum aliis admittuntur; non potuit non*
 pru-

prudētissima haec dispositio in Germania eo maiorem mereri auctoritatem, quo magis cum vetustissimis Germanorum moribus amicissime conspirare visa.

§. XVI.

Antiquioribus temporibus ne Romae quidem legitimatio obtinuit. Rarius, quum adhuc libera esset res publica; rarius etiam inualecente statu monarchico accidit, ut senatus & postea princeps extra ordinem vel parentes, qui extra iustum matrimonium liberos procreaverant, vel ipsos liberos ex iniusto matrimonio, legitibus soluerent. Clariss. HEINECC. ad Institut. Tit. de nupt. §. CLXV. Vnde LIVIVS Lib. XXXVIII. c. 36. tamquam rem notatu dignissimam refert: *Campanos petiisse & impetrasse, ut sibi Romanas uxores ducere liceret, & si qui prius duxissent, ut habere eas, & ante diem nati, ut iusti sibi liberi heredesque essent.* Aliud exemplum occurrit in l. 57. §. 1. de rit. nupt. Postea autem principes plures legitimandi modos probauere. Quis enim est quem fugit, CONSTANTINVM introduxisse legitimandi modum, per subsequens matrimonium l. 5. C. de nat. lib. a IVSTINIANO dein magis magisque extensum & amplificatum, l. 10. & 11. C. eod. nou. 12. c. 4. Nou. 19. Nou. 78. c. 3. 4. Nou. 89. c. 8. THEODOSIVM inuenisse, eum per curiae oblationem, l. 3. C. eod. d. Nou. 89. c. 2. ANASTASIVM auctorem existitisse illius, per arrogationem, l. 6. l. 7. C. eod. Nou. 74. c. 3. d. Nou. 89. c. 10. denique IVSTINIANVM duos addidisse, alterum per rescriptum principis, d. Nou. 89. c. 9. iunct. d. Nou. 74. c. 2. alterum per testamentum, d. Nou. 74. c. 2. d. Nou. 89. c. 10. Missis reliquis, quum nobis tantum de modo per nuptias parentum, liberos ante eas genitos legitimos efficiendi dispiciendum sit, ex d. Nou. 74. c. ult.

*Saltem concu-
binarum libe-
ri per nuptias
legitimari po-
tuerunt.*

notamus, quod non, nisi liberi ex concubina, quam vxorem ducere licebat, nati hac ratione legitimari poterint, contra spurii, incestuosi, adulterini, nec minus nati ex concubina, quum pater legitimam vxorem haberet, istius beneficii fuerint expertes. THOMAS. *disp. de legitimat. lib. C. 1. §. 9. lib. b.* Quod si ergo scitis iuris romani modernum legitimationis per nuptias usum tribuas, vno ictu, quo concubinatum ex Germania profligatum esse §. III. obseruauimus, te ipsum profligari intelliges. Neque inconcusus stabis obuertens, concubinatu proscripto, legibus ciuilibus de concubinarum liberis eorumque legitimatione conceptis, adhuc locum relinqui potuisse, atque relictum esse in spuriiis, quos a se procreatos esse, qui matrem vxorem ducit, profiteatur. Non enim, quid fieri poterit, sed quid factum sit, indagandum est. At hodiernum legitimationis per subsequens matrimonium usum, ex isto fonte ducendum non esse, iam solide demonstrarunt THOMASIVS *disc. disp. Cap. II. Clariss.* BOHEMER, *Iur. Eccles. Tom. IV. Lib. IV. Tit. 17. §. 15. sqq.* Multo minus iuris feudalis doctrinam, per ista legum ciuiliu placita turbatam somniabis. Etenim ius Longobardicum non seorsum receptum, sed vt pars & accessio iuris Iustiniani & speciatim authenticarum, earumque collatio decima, Germaniae fora penetravit, SCHILTER. *I. F. A. Cap. XL. §. 5.* ius ciuile in causis feudalis non, nisi in subsidium admittens. *H. F. I.* Et sicuti ob id tantum non omnes consentiunt, vel saltem consentire necesse habent, quod iuris romani praecepta iuri beneficiario nihil detrahant, nec ad hoc impugnandum citari possint: ita minus dubii restat, quod exinde successio legitimatorum per nuptias in feudis deriuari nequeat, quam

*Ius ciuile legi-
timatis per
nuptias ius
succedendi in
feudis adqui-
rere non
potuit.*

quam *diff. II. F. 26. §. naturales* expresse reprobauit. Ergo aliud, quod dissentientes tueri videtur, fundamentum destruendum erit.

§. XVII.

Scilicet, etsi tandem concubinarum a pontificibus *Hodierna per-* reprobati coeperit, nec amplius, vti iure Romano, *vid. l. nuptias legi-* *timatio in iu-* *re canonico* *fundata.* *§. C. ad SC. Orphit.* licita consuetudo diceretur, conf. BOEHMER. *Tom. II. Lib. III. Tit. 2. §. 22.* vt adeo liberi concubinarum aliis ex damnato coitu accensendi essent, quos iure civili legitimationis per nuptias expertes fuisse vidimus: tamen ius canonicum hunc legitimandi modum conseruauit, *c. 1. & 6. X. qui lib. sine leg.* eoque ad alios liberos illegitimos produxit. Cui fundamento praxis hodierna, legitimationem spuriorum per subsequens matrimonium admittens, omnino superfruitur, quod solide euicit BOEHMER. *diff. Lib. IV. Tit. 17. §. 16. sqq.* Videntur ergo hoc praesidio tuti, quid liberis hoc modo legitimatis successionem in feudis vindicant, quum ius canonicum fere integro saeculo ante ius civile & langobardicum receptum sit. Quumque potissimum *An ius cano-* in matrimonialibus emineret, forte sub pietatis & my- *nicum illi es-* *fectum iuris* *succedendi in-* *feudis quae-* *siuerint?* *sterii connubialis specie, istis liberis ius in feudis suc-* *cedendi iuris* *succedendi in-* *feudis quae-* *siuerint?* *les aliqua conciliaretur auctoritas. Enimvero, sicuti* quaestiones de ciuilibus matrimonii effectibus conce- praes, causis matrimonialibus minus recte accensentur: ita, licet ius canonicum impetrauerit, vt coniugia ab ipso probata rata essent, nec dissolui possent: non tamen omnes legitimi matrimonii effectus ciuiles, iisdem conciliari potuit, & adhuc minus conciliare voluisse praesumi potest, quando de iis silet, nec, quae iuri saeculari aduersa, disponit, Sic coniugia inaequalia ex iuris

pon-

pontificii disciplina subsistunt, nec dissolui possunt, c. 2. § 4. X. de coniug. & seru. at variis effectibus ciuilibus, nemine refragante, ad hunc usque diem destituta; dum v. g. filius ex tali matrimonio, ad beneficia nobilium ecclesiastica adspirare nequit. An filius per subsequens matrimonium legitimatus ad successionem in feudo admittendus sit, est quaestio mere feudalis. Et licet pontifex illi parentum hereditatem tribuat, non tamen sequitur, vt talem declarare voluerit successorem in feudo habilem. Quin, a decisione causarum Laicorum feuda concernentium plane alienus est, ipsos clericos in controuersis feudalibus ad dominos saeculares, a quibus feuda recognoscunt, remittens. c. 6. X. de foro comp. quo ipso tam ius, quam iudicium feudale adprobauit, vt recte animaduertit HORN. Ipr. feud. Cap. I. §. 38. Atque hinc verissima interpretum conclusio enata, quod ius canonicum, perinde ac ius ciuile, ad quaestiones feudales non, nisi iure feudali tacente, per argumentum trahi possit. Fingas ergo, ius Germanorum non prohibuisse, ne legitimatio ius succedendi in feudis operaretur; atque in aprico est, quod nec iuris canonici auctoritas impedimento fuerit, ne textus II. F. 26. §. naturales, reciperetur; quem Ao. 1408. in curia imperiali iam allegatum fuisse, probat diploma a SCHILTERO c. XL. §. 4. communicatum.

§. XVIII.

*Neglectus iuris
patrii nota-
tur.*

Sicuti hoc naeuo plerosque ICTOS, praesertim veteres laborasse constat, vt priscos Germanorum mores vix attentione dignos iudicauerint, sed deficiente lege, vel consuetudine prouinciae speciali, mox ius romanum, langobardicum, pontificium, tanquam iura com-

communia consulerent, dubia exin desumpta, quae sibi
 crucein figere intellexerunt, tantum resolutione digna
 censentes: ita praesens disputatio paria fata est exper-
 ta. Nemo, quod scio, eandem ex propriis Germano-
 rum iuribus tantopere ducendam iudicauit, atque ego
 in primis necessarium esse praeuidi, nec non resultan-
 tem inde decisionem claram reddidisse puto. Quod
 si vnus alterue iuris Saxonici & Sueuici speculum re-
 spicit, textus obiter intuerur, vel quoque allegatione
 eorum contentus est. Alius iura obsoleta inuenisse cre-
 dit; alius circa sensum dubius haeret; &, qui tandem
 legitimatis successiōnem in feudis denegat, in dicto textu
II. F. 26. fere vnice se fundat. Quid mirum ergo, si
 forte dissentium nullus de via, qua incedendum esse
 nouimus, destruenda cogitauit, sed omnes vel in di-
 cti textus explicatione anxii haerent, eumque in sen-
 sum commodum, nec sibi aduersum trahere student; vel
 facillimo negotio se expedire arbitrantur, dicentes, pra-
 xin modernam dicto textui derogasse, ac legitimatos
 per parentum nuptias ad successiōnem feudalem admit-
 ti solere, nisi per legem prouincialem arceantur. Illos
 his sapientiores dico, quia praxi, quam pragmatici sae-
 pius crepare solent, non tuto fidem haberi posse intelli-
 gunt, quoties solida ratione destituitur: hinc ita ince-
 dere malunt, vt ne in principium, quod sententia feuda-
 lis iuri ciuili vel canonico non, nisi iure feudali tacen-
 te, superstrui debeat, impingant. Hi contra laudem
 merentur, quod contra ingenui interpretis officium pec-
 care erubescant, dum illos hac reprehensione dignos
 vident. Interim omnes in cassum laborare, probabo.

E

§. XIX.

An textus II.
F. 26. §. natu-
rales, ad legi-
timatos per
rescriptum
principis re-
stringendus
sit.

Adfirmat Cu-
ticius.

quem de feudis
Schneider.

id est §. XIX. *interdum* *interdum*
 §. XIX. *interdum* *interdum*
 Qui textum II. F. 26. §. naturales, scilicet de liberis
 per rescriptum principis legitimatis cum glossa accipi-
 unt, hoc pacto lucrari putant, vt quaestio de legitima-
 torum per nuptias successione in feudis, iure feudali in-
 decisa habeatur, adeoque vel iuris ciuilibus, vel canonici di-
 spositioni pateat locus. Fac, textum ad legitimatos per
 rescriptum restringendum esse, nihilo minus ius feuda-
 le Germanorum legitimatos per matrimonium a sucec-
 sione in feudis remouet: ergo iuris ciuilibus vel canonici
 placita in consilium non vocanda. At, qui vix ius feu-
 dale Germanis proprium agnoscant, an hanc arguendi
 rationem attentione dignam iudicasse credas? Perga-
 mus ergo, examinemus strictam dicti textus explicatio-
 nem. CUIACIUS de Feud. Lib. IV. Tit. 12. vel tribus
 verbis: *fili naturales patri non succedunt, etiamsi post*
delatam successionem fiant legitimi, vt nec clerici nec
monachi, licet postea desinant esse clerici vel monachi,
 illam suppeditat, quam non absurdam dicit STRYCK
 d. S. A. I. Diff. I. C. III. §. 28. seuerè & anxie vero
 propugnant SCHNEIDER Profeflor quondam Halen-
 sis Disp. de successione legitimatorum in feudis Cap. I.
 §. 15. Quod CUIACIUS ICtus celebris, cuius in
 rem publicam litterariam merita haut sunt exigua, ob in-
 genii abundantiam, rectae interpretationis oblitus, ac alia
 de clericis & monachis dispositione, quam similem cen-
 suit, seductus, magis quoque pontificii iuris auctorita-
 ti extendendae adstrictus, vocem *postea*, quae in textu
 adparet, captauerit, non adeo mirandum est. Magis
 mirandum, quod SCHNEIDERVS, qui iudicii defectu
 non laborat, nec, vt iuris pontificii disciplinam exte-
 nuet,

nuet, necesse habet, Cviacii partes tantopere tueatur. Dum quaestiones duas a Feudista in textu decidi, alteram: *an filii naturales in feudis succedant?* alteram: *num liberi per rescriptum principis legitimated iure feudalis successionis gaudeant?* vtramque vero negatiue resoluit, nihil noui, sed idem adserit, quod textus saltim de legitimatione liberorum naturalium per rescriptum accipiendus, de legitimated per subsequens matrimonium vero altum sit silentium. Interim ne ipsi imputari queat, quod saltim in vocis *postea* captatione praesidium quaeratur, vrget, quod h) rubrica tituli II. F. 26. sequentem in modum concepta: *si de feudo defuncti contentio sit inter dominum & adgnatos*, 2) ante patris obitum non oriatur lis de iure successionis feudalis, 3) feudista vtatur verbo praesentis temporis, *admittuntur*, vsurus vtique verbo futuri temporis, *admittentur*, si de futura successione feudali, atque adeo de illo tempore, quo vasallus pater adhuc superstes est, differuisset.

§. XX.

Enimvero ad 1) quis nescit, quod recta ratio iubeat, *Cui respondeatur.* vt rubrum, quia ad nigrum se refert, potius ex hoc, quam hoc ex illo explicetur? Attamen esto, quod rubrum aliquando ad explicationem nigri faciat, quia scriptores certam legem in declaranda animi sententia seruare non solent, nihilominus dubio caret, quod istorum titulum rubricae, sub quibus plura non ad rem pertinentia continentur, textuum explicationem plane non inuent, quia semper incertum, an mens scribentis fuerit, textum istum, de cuius sententia quaeritur, ad rubri sententiam componere, vel eundem, negligendo rubrum, eadem

dem libertate: qua alias quaestiones alienas, immiscere. Quod si titulum *II. F. 26.* intueris, vel ad prooemium tantum rubricam spectare, reliquos vero §phos omnes alienas plane quaestiones, plures quoque in feudo successione nullo modo respicientes, complecti videbis. Hinc nemo sibi tantillum utilitatis ex rubro promittat, praesertim, quia est vilissimum scripturae genus, quo Feudista in iure tradendo vsus. Sicuti ergo ad 2) in § *naturales* de tali specie, qua liberis naturalibus defuncti vasalli ab adgnatis, vel domino de successione in feudo lis mota, omnino nihil habetur, sed Feudista thesin ponit, qua liberis naturalibus, etsi legitimentur, successionem denegat: ita, secundum regulam in thesi traditam, istius generis liberis, nulla post mortem patris deferatur successio. Quis sanus ergo iudicauerit, Feudistam de ea visione, qua liberis post mortem patris successio deferatur, quam ipse existere negat, loquutum esse? Quapropter, quum ad 3) regula tradenda, & deterior liberorum naturalium conditio, intuitu successionis feudalis ipsis non deferendae, describenda esset, nullo ad casum aliquem vel iam existentem, vel existurum respectu habito, opus fuit, ut feudista verbo praesentis temporis, ADMITTUNTUR, vteretur, sub quo non visiones solum futuras, sed & praesentes comprehendit intellexit. Quae omnia quam maxime euincunt, verissimam esse HOTOMANNI explicationem, liberos naturales, etiamsi *postea*, hoc est, *postquam nati sunt*, fiant legitimi, neque solos, neque cum aliis in feudis succedere. conf. SONSBECK, *de feud. p. 9. n. 72.* LVDWELL *de success. feud. cap. II. §. 2. p. 169.* RITTERSHVS. *partit. feud. Lib. I. cap. XIII. p. m. 170.* HORN.

Ipr. feud. cap. XV. §. 3. Quibus praestructis pronotalueo fuit, quod generalitas textus *II. F. 26. §. naturalis* postulet, vt illud de legitimatis per nuptias aequae, ac de legitimatis per rescriptum accipiamus. Adeoque in tanta claritate *ICTos* haut exiguae existimationis, qui aduersae sententiae patrocinantur, vt talpas caecutire & meridiem in die quaerere, merito mireris.

§. XXI.

Illos, qui contortae *CVIACCI* interpretationi fidem *Rationes quae praxin legitimatis fauencem tueri videntur.* habere dubitant, verum tamen, quod praxis legitimatis per subsequens matrimonium successionem in feudis concedat, propugnare student, quibus rationibus instructos credideris? Urget *STRYK c. l. §. 27.* legitimatos per nuptias sanguinem a primo acquirente trahere; vitium natiuitatis per matrimonium, abunde purgari; hinc eos legitime natis in omnibus comparari. Porro a plerisque doceri solet, nuptias parentum ad liberorum natiuitatem retrahi. In primis *STRAV-CHIVS Inst. iur. publ. Lib. I. Tit. XXIII. §. 4.* subtili philosophia vtitur, inquires: *legitimationis, quae per matrimonium facta est, fundamentum & vera causa subest, nempe matrimonium ad tempus natiuitatis retractum, quod, etsi post natiuitatem interuenire videatur, tamen hoc potius est declaratio matrimonii iam ante contracti, sed haecenus non manifestati.* Quae philosophia, etsi non plane contemnenda videatur, si concubinatum apud Romanos permissum respicias, qui naturale matrimonium tantum, non ciuile i. e. publice ac sollemniter declaratum, fuit: tamen ad supra, quae sublato concubinato hodie committuntur, ac per ma-

trimum purgantur, quando stuprator stupratam ducit, profecto non pertinent. Quidquid id fuerit, matrimonium naturaliter ante contractum & postea manifestatum, ex rei natura pro manifestato & sic pro iusto haberi nequit, nisi a tempore manifestationis. Quod si ergo ab eo tempore, quo naturaliter contractum, pro manifestato i. e. iusto, effectus civiles producente haberi debet, id sane non, nisi a legis dispositione dependet: quod nihil aliud est, quam civilis fictio. Interim caue putes, legitimationem per nuptias vim retractiuam secum ferre. Quando lex legitimatis iura liberorum legitimorum tribuit, quod sine retractionis fictione praestare potest, minus recte inferitur, quod lex fingat, tempore natiuitatis liberorum matrimonium interuenisse. Verum est, quod ius civile liberis naturalibus; ius canonicum aliis extra iustum matrimonium natis, iura legitimorum liberorum tribuant, quando parentum nuptiae sequutae: at falsum, quod hae nuptiae ad tempus natiuitatis liberorum ab istis iuribus retrahantur, eo-que fictio aliqua quaerenda & statuenda sit. Quod cerebrinum Ictorum iauentum merito castigauit BOEHMER d. T. IV. Lib. IV. Tit. 17. §. 14. sqq.

§. XXII.

Quae remouentur.

Commode has subtilitates hoc loco praeterimus. Sive enim nuptiae ad tempus natiuitatis liberorum ante genitorum retrahantur, sive non; sive hoc fictionem dicas, sive non; sive haec fictio in iure sit fundata, sive non; fatendum, quod ex mente *iuris canonici* vitium natiuitatis liberorum per subsequentes nuptias purgetur; quod ex mente *iuris canonici* eiusmodi liberi

beri comparentur liberis legitime natis. Vt iusto liberalior sim, concedam, quod hi liberi aequae magnas gratias debeant *iuris civilis* dispositioni. An vero *iuris feudalis* placita ipsis iura legitimorum liberorum tribuunt? An quoque ex mente *iuris feudalis* liberis legitime natis comparantur? an ex mente *iuris feudalis* vitium natiuitatis per nuptias sequitas purgatur? Sola negatione tuti fuiffemus, quia adferenti, non neganti probatio incumbit. Sed & negationem nostram abunde probauimus. Nemo negare audet, quod in cauffis feudilibus dispositio *iuris feudalis* tam ius civile, quam canonicum vincat. Etsi ergo liberi per nuptias legitimati sanguinem a primo acquirente trahant; etsi ex mente *iuris civilis* & *canonici* liberis legitime natis in omnibus comparentur: quia tamen *ius feudale* secessum facit, ac istis liberis iura legitimorum denegat, nec omnis a primo acquirente sanguinem trahens, sed is tantum, qui legitime natus, ad successionem feudi admittitur, non nisi ineptis rationibus munita est praxis, legitimatos per nuptias liberis legitime natis, quod ad feuda, comparans, purgatumque natiuitatis vitium fingens, quam alii ad sententias, responsa, communem doctorum opinionem, immo magis communem, & nescio quot centum interpretum testimonia studiose prouocantes, fortassis quoque buccas magnifice inflantes crepant.

§. XXIII.

Quid audio? contrarii Germanorum mores ex iuris romani & canonici principiis profecti, iura feudalia & antiquos Germanorum mores in potestatem suam redegerunt, hodieque liberos per nuptias legitimatos ad

An per contrarios Germanorum mores legitimatos per nuptias successio in iuc. feudis quaesita?

successionem in feudis admittunt, teste SCHNEIDER-
 RO *dict. Disp. C. I. §. 14.* Credo SCHNEIDERVM hoc
 confidentius asseueraturum fuisse, si forte incidisset in spe-
 culum Suevicum c. 374. Hat aber ein Mann eine Frau
 zu lediglichen Dingen, und hab Kind bey ihr lügel, oder
 viel, und nimmt sie darnach zu rechter Ehe, was sie Kind
 lediglichen mit einander gehabt haben, da sie einander zu der
 Ehe nehmen, da sind sie alle rechte Ehe-Kind worden, und
 erben eygen und Lehen von Vater und Mutter, und von
 andern ihren Frunden, als woll, als die Kind die sie her-
 nach gewunnen, so sie einander zur Ehe genommen han.
 Adde Spec. Sax. *Lib. 1. art. 37.* Wer mit eines Mannes
 Weib öffentlich huyret, oder eine Frau oder Jungfrau
 nothzüchtiget, und sie hernach zur Ehe nimmet, der gewin-
 net nimmer eheliche Kinder mit ihr. Vbi glossa: Dann
 ohne das, ob gleich ein Mann oder Frau bey ihm hat zu
 unredlichen Dingen, oder außershalb der Ehe, und zeuget
 Kinder mit ihr, viel oder wenig, wenn er sie darnach zu
 der Ehe nimpt, wie viel sie der unehlichen Kinder hat-
 ten, ehe sie in die Ehe traten, dieselben werden darnach
 alle ehelich, und erben eygen und Lehen, gleich als wol,
 als die, so sie darnach in der Ehe gewonnen. Und das
 ist wieder diesen Text nicht, mer es recht verstehen will.
 Opus videtur, vt ipse nimium laborem, quo defunctus
 sum, doleam. Non doleas penna mea, alacrius proce-
 das. Mores istos contrarios, qui ius feudale & mores
 antiquos Germanorum in potestatem suam redegeisse di-
 cuntur, cum iactitata ab aliis & mox ante impugnata
 praxi, in auram abire videbis.

§. XXIV.

Conferenti mox patebit, glossam ad *d. a. 37. ea-* Respondetur
dem fere continere, quae in *d. c. 374. Spec. Sveu. ha-* ad spec Sveu.
bentur. At neque hic, neque illic de successione legiti- c 374. & glos-
matorum in feudis agitur. Salm de successione in allo- sum ad l. p. s.
dio dicta accipio, etsi *eygen und Lehen* nominetur. Lib. l. a. 97.
Quippe passim iure Saxonico & Sueuico per vocem *Le-*
hen bona allodialia immobilia denotantur, quod nemo,
qui textus cum cura legit, in dubium vocabit, atque
mos loquendi hodiernum vsitatus, *das Haus in Lehn neh-*
men, satis probat. Quodque hoc sensu vox *Lehn* in *cit.*
c. 374. vsurpetur, porro probat contextus, quo de suc-
cessione matris & collateralium agitur, & quia nulla equi-
tis, *Ritter*, mentio fit, vti alias, quando de vasallo ser-
mo est, fieri solet. Cui accedit, quod, si de feudo tex-
tum accipias, inter eum & I. F. A. manifesta occurrat
contrarietas. Et posito, sed non concessio, quod com-
pilator aequae de successione in feudo, atque in allodio
intelligendus sit, oppido patet, quod ipse, peregrina iu-
ris canonici principia compilationi suae inferuerit, quae,
quum moribus feudalibus Germanorum non responde-
ant, ista compilatio, quae priuato studio exarata est,
non maiorem, quam glossatorum & reliquorum iuris in-
terpretem, iurium peregrinorum, ciuilibus & canonici stu-
dio obcaecatorum, doctrina fidem meretur.

§. XXV.

Porro contrarii Germanorum mores, qui non nisi te- Legitimari
stimoniis Ictorum, incauta iuris ciuilibus vel canonici adpli- per nuptias ad
catione, deceptorum nituntur, mox fidem amittunt & di- successionem
luun. in feudis ha-
biles reddi.

non potuerunt, ob ius tertio quaesitum.

luuntur, si perpendas, quod per eos feudorum dominis, aliisque successoribus, ius ex pacto quaesitum auferendum fuerit. Fatearis necesse est, quod successio feudalis, a conuentione inter dominum feudum concedentem & vasallum primum inuestitum pendeat, ac in ea adquiescat. Sicut dominus non plenum feudum dominium in vasallum transfert, sed directum retinet: ita huius rei insignis effectus in eo consistit, quo feudum ad dominum, deficientibus successoribus, pro quibus concessum est, reuertatur. Proinde domino ius ex contractu feudali competit, non admittendi ad successionem illum, qui in prima inuestitura non comprehenditur. Vicissim vasallus feudum adquirens, eiusque successores, pro quibus concessum, ex eodem contractu ius habent, vi cuius feudo sine culpa non priuari, nec a successione villo modo arceri possunt. Arcentur vero, saltim in tantum, si ipsis alius in prima inuestitura non contentus, nec adeo inter successores numerandus, praeferi debet, quod subinde ipsis inuitis fieri nequit. Tritissima & maxime plana haec principia, nemo sanus in dubium vocabit. Ergo subsumas: Dominus, quo pacto vasallo feudum pro se & liberis legitime natis concedit, eodem liberis defectu natalium laborantes excludit. Antequam modus per nuptias parentum legitimandi in Germania innotuit, sine dubio in feudorum concessione, sub liberis legitime natis non intelligebantur ii, qui extra thorum coniugalem suscepti, & quorum parentes postea nuptias contraxerunt. Ergo hos a successione feudali remouendi, sine dubio domino ius ex contractu quaesitum competiit, ante legitimacionis usum

in

in Germania receptum. Quae ratio non minus aliorum in feudis successorum fuit. Iam propugno, quod, etsi legibus & moribus per contrarias leges vel consuetudines derogari queat, non tamen ius alteri ex pacto quaesitum, ipsi inuito per legem vel consuetudinem, in alterius priuati vtilitatem, auferri possit. Quae ratio sicuti prohibuit, ne doctrina de legitimatione ad feuda iam existentia produceretur: ita quoque impediuit, ne ad feuda ex post facto contracta, siue data siue oblata, extendi poterit, quia haec, secundum legem feudorum huc vsque frequentatam, contrahere moris fuit.

§. XXVI.

Fere nemo amplius dubitat, quod legitimatio per *rescriptum* principis tantae efficaciae non sit, vt legitimationis per *rescriptum* principis, ius in feudis succedendi non tribuit. *Et ob quas rationes legitimationis per rescriptum principis, ius in feudis succedendi non tribuit.* non consenserunt, consequendam. Quamuis enim princeps diserte ius in feudis succedendi concesserit, non tamen ille admittitur, nisi in feudo, quod ab ipso principe immediate concessum, &, si nulli adsunt adgnati. HORN. *Iprud. feud. cap. XV. §. 3.* STRVV. *Syntagm. iur. feud. cap. IX. th. 3. n. 9.* Vnde RYPERTVS, quando in diplomate a SCHILTERO I. F. A. p. m. 229. adducto, quoad feuda legitimat, non sine causa addit: *quae de voluntate dominorum, a quibus deriuantur, poteris obtinere.* Visne rationem scire? Dicam. Quia talis in inuestitura non continetur,

tur, nec feudum pro ipſo conſeſſum & adquiſitum eſt. Licet enim a primo adquirente ſanguinem trahat; eſſi vi reſcripti liberis legitime natis aequiparetur: non tamen, vi primae feudi conſeſſionis & adquiſitionis, ad liberos legitime natos pertinet & ſub iis comprehenditur. Quum ergo, qui legitimat, tenori conuentionis feudalis non derogare; alium ſucceſſorem, quam pro quo feudum adquiſitum, non obtrudere, nec aliis ſucceſſoribus praeiudicium inferre poſſit, legitimatus, contradicente licet reſcripto, a feudi ſucceſſione excluditur. Plane eadem ratio prohibet, ne per legem vel conſuetudinem, legitimatis per nuptias iura liberorum legitime natorum tribuentem, domino vel adgnatis, ratione ſucceſſionis in feudo, praeiudicium inferatur, niſi doctrinam iuris beneficiarii non cohaerentem audeas profiteri. Nam eſſi hic ex STRAVCHIO, quem §. XXI. excitaui, diuerſitatis rationem in eo quaeras, quod legitimati per reſcriptum mera fictione, puta principis legitimantis, nitantur, quum e contrario legitimati per nuptias veram cauſam, nempe matrimonium ad tempus natiuitatis retractum, habeant: nemo tamen negare auſit, quod ſine legis diſpoſitione matrimonium retractum concipi nequeat, neque hoc effectum deferendae ſucceſſionis in feudo producere poſſit, niſi lex vel conſuetudo eum concedat. Quae domino & agnatis in feudo ius ſuum non magis, quam principis legitimatio, ob eaſdem plane rationes eripere poteſt.

§. XXVII.

Quod quum viderit *IT T E R V S* de feud. imp. cap. *Notatur l. c. XIV. §. 6.* ex praeconcepta opinione, quod legitimatis ^{rus, qui prin-} per nuptias successio in feudis competat, legitimati ^{cipis legitima-} per rescriptum eundem effectum indulgere non dubi ^{tionem, in prae-} tavit, quod ea in praeiudicium adgnatorum fieri posset. ^{judicium alio-} Quem errorem vt defenderet, in alium dilapsus est, ad ^{rum in feudo} ferendo, quod agnatis viuo vasallo ius perfectum in feu- ^{successorum,} do non competat, sed imperfectum & fortuitis rerum ^{locum relin-} casibus obnoxium, quia, si contingat liberos vasallo ^{quit.} ex legitimo matrimonio nasci, adgnatis absque omni controuersia ad successionem feudalem praecclusus est aditus, tunc demum recludendus, vbi nullus omnino fuerit, qui eos proximitate antecesserit. In isto, quia contingere potest, adgnatos & eorum descendentes defungi, antequam linea vasalli alienantis deficit: ergo princeps dominus directus, alienationem feudi a vasallo sine adgnatorum consensu factam confirmare, eoque efficere potest, vt adgnati vel eorum descendentes, linea vasalli alienantis extincta, superstites, alienationem solo domini consensu minutam impugnare non possint; quia ipsorum ius tempore alienationis, quippe fortuitis euentibus obnoxium, imperfectum fuit, quod adeo factio principis tum auferri, vel intercipi poterat. Posteriorius hoc sine omni controuersia falsum est: ergo & prius. Cuius falsitas per alias instantias maxime planas, in continenti demonstrari potest. Confundit ergo grauius *IT T E R V S* iuris *essentiam* cum eius *executione*. Ius agnatorum perinde, ac domini directi, quoad *essentiam* plus quam perfectum est, *executio* saltem imperfecta.

Scilicet, etsi incertum sit, an adgnati aliquando ius succedendi in feudo exercere possint, quia contingere potest, ipsos cum descendantibus ante successionem delatam naturae debitum reddere, tamen ipsum ius, in spe, vasallo cum descendantibus legitime natis extinctis, succedendi, nullo modo interuertenda consistens, certissimum & maxime perfectum est. Vnde rectius ab alienatione feudi in praeiudicium adgnatorum, qui non conenserunt, non subsistente, ad legitimationem per nuptias vel rescriptum factam, in praeiudicium adgnatorum successionis feudalis effectum carentem, infertur. Dum enim feudum ad alium successorem in prima inuestitura non contentum deuoluitur, quid hoc aliud, quam feudi alienatio. Nec saltim in improbanda legitimatorum in feudis successione, ad ius adgnatorum, sed vel maxime etiam ad ius domini attendendum est. Vt ad eo demirer, acutum *TITIVM iure feud. Germ. Cap. XXI. §. 12.* a partibus *ITTERI* stare.

§. XXVIII.

Non putandum, quod ii, quorum interest, legitimos a feudis excludi, iuri suo renunciauerint.

Etsi vero plene, ut opinor, probauerim, ius dominorum, aliorumque successorum feudaliū ex contractu, impediuisse, ne legitimi per nuptias successionis feudalis participes fierent: quia tamen quilibet fauori suo renunciare potest, fortassis factum, ut ipsi domini & reliqui, quorum in feudis interfuit, ius vetus desererent. Quo pacto dissentientes, qui in fauorem legitimatorum per nuptias tot auctoritates, tot praeiudicia clamant, nobis campo deiectis, plane superiores videbuntur. Non possumus non, quin ipsis, quo
con-

contentum nostrum generosorem sentiant, tela contra nos ipsos suppeditemus. Scilicet vrgere possunt, quod mores Germanorum legitimatis per nuptias aduersi, aequae in desuetudinem abire potuerint, ac illi, qui quondam natos ex inaequalibus nobilium coniugiis, a dignitate & successione in feudis prohibuerunt. Regerere liceat, non videndum, quid fieri potuerit, sed quid factum, vel saltem factum credendum sit. Iam supra §. XIV. enodauimus causas, quae nobiles cogunt, vt ob aliud interesse tantisper antiquae consuetudini valedicerent: qua ratione ipsis haut difficile fuit, dominos directos in consensum arripere. Enim vero, quo minus legitimated per nuptias successione feudali digni iudicarentur, insitum & implantatum illud Germanis in impuros concubitus odium; natiua ipsorum ambitio in custodiendis matrimoniis seueris, & conseruanda natalium integritate, cui minus per coniugia inaequalia, quam per legitimationis vsum praeiudicari intellexerunt; concurrens aliorum in feudis succedere ambientium interesse; denique haec omnia adiuuans & sustinens iurilingobardici dispositio, magis omnino prohibuisse censentur. Quodque Teutones mei aduersam consuetudinem inualefcere non sint passi, satis superque ex tot sententiis, ad quas dissentientes prouocare solent, adparet. Quae etsi pro legitimatis latae sint, simul tamen docent, quod reclamantibus & contradicentibus partibus laesis sint latae. Reiterata haec eorum, quorum interfuit, contradicatio sane prohibuit, ne praxis, quae inconsultis & imperitis iudicibus in acceptis referenda, contrarios Germanorum mores generare potuerit.

§. XXIX.

Sapientia ordinationis D. Mauriti, de excludendis per nuptias legitimatis a successione feudali, praedicatur.

Ex quibus insignis nonnullorum Germaniae principum elucet sapientia, qui antiquos Germaniae mores, iisque respondentia iuris langobardici placita, singulis constitutionibus firmare dignati. Qua in re, ut alias Germaniae prouincias taceam, exstat in electorali Saxonia Diui MAVRITII ordinatio politica de a. 1543. Tit. von denen aus der Ritterschafft, welche Kinder ausser der Ehe zeugen, und ihr Lehn Guth auf sie erben wollen, constituens: Wiewohl wir denen von der Ritterschafft, oder andern unsern Lehn-Leuten, die Ehe mit den Personen, mit welchen sie vor der Ehe Kinder gezeuget, nicht verbiethen: so wollen wir doch hinfürder auf Ansuchen und Bitte, so mehrmahls durch unsere Landschafft, und den grossen Ausschluß derselben, unterthäniglich vorgewandt, keinen unsern Lehmann derer Kinder halber anders, denn vor sich und seine eheliche gebohrne Leibes-Lehns Erben, beleihen. Cod. Aug. T. I. p. 10. Et idem elector MAVRITIVS cum fratre AVGVSTO eadem repetit in Ausschreiben de Ao. 1552. his verbis: So beleihen wir hinfürder unsre Lehn-Leute, und mit ihnen keine andre, denn ihre männliche eheliche gebohrne Leibes-Lehns Erben. d. l. p. 32. Expressis itaque verbis excluduntur ab electore legitimati per nuptias, & explicatur, quos clausula ista: Vor sich und seine eheliche gebohrne Leibes-Lehns Erben, quae in omnibus fere inuenitur inuuestiturarum litteris, comprehendat. Conueniant in eo Icti Saxonici, quod verba adducta nulla omnino laborent obscuritate, &, quod secundum ea arcendi vtique sint legitimati a successione in feudis. conf. HARTM. PISTOR. Part. II. Qu. XLI. Hinc

Hinc tuo committo iudicio, an non temeritatis accu-
 sandi, qui feueram hanc & piorum maiorum genio, per-
 inde ac vetustissimis Germaniae iuribus, optime respon-
 dentem constitutionem, inter iura obsoleta referre co-
 nantur. Eorum vero simplicitas magis commiseratione
 digna, quam exaggeranda, qui huiusmodi constitutio-
 ni salua conscientia morem geri non posse, serio doce-
 re non erubescunt, obliti deuotionis, quam Icti legi-
 bus a summa potestate sibi praescriptis debent, obliti
 quoque regulae, quam AVGVSTINVS libro de ve-
 ra religione commendat: *postquam leges latae sunt, iu-
 dici non de ipsis, sed secundum ipsas iudicare licebit.* In-
 terim sicuti, quod potissimum vetustioribus temporibus
 euenit, discentes in antecessorum sententias fere iuraue-
 runt, praesertim, quando hi, quasi plenaria auctoritate
 pollentes, praxin, instar empiricorum, proclamarunt:
 ita non adeo mirandum, quando iudices, vna alteraue
 visione exsurgente, in sententiis suis dictam constitutio-
 nem, aequae ac vetusta Germaniae iura, neglexerunt. Ii
 vero, qui summis principibus a consiliis, vt & iudices,
 qui in detrimentum principis, vel alius domini directi &
 eorum, quibus alias successio feudalis adiudicanda fuerit,
 legitimatos per nuptias feudorum participes effecerunt,
 videant, quas rationes summis principibus, aliisue par-
 tibus laesis reddant.

G

§. XXX.

§. XXX.

Quam maxime in feudis imperii legitimatis per nuptias, a successione arcentur.

Quo magis illustres antiquum morem, respectu inaequalium coniugiorum retinuerunt. vid §. XII. eo magis sane ius pristinum, excludendi legitimatos per nuptias a successione in feudis imperii, in perpetuo vigore conseruatum esse, firmiter sum persuasus. Ipsi, qui acres aduersae sententiae defensores existunt, praxin hic non consentaneam esse testantur. Adserit IRTERRVS *d. Cap. XIV. §. 2.* per aetatem adhuc experientia destitutus, ex MYSINGERO aliisque, admissos fuisse in camera legitimatos per subsequeus matrimonium. Quod si autem MYSINGERVM *Cent. V. O. XLII. n. 2.* euolueris, non tam praecudicium quoddam camerae ibi inuenies, quam magnam molem doctorum in ista sententia haerentium. Testatur GAILIVS *Lib. II. O. CXLI. n. 2.* in visione quadam pro legitimato iudicatum esse, minus vero adserere audet, quod haec sententia sit in imperio recepta. Imo vero vna hirundo volitans vernum tempus non insinuat, vel aperit, nec ICTORUM sententiae solida ratione destitutae consuetudinem, vel ius imperii efficiunt. Magis ergo credendum doctissimo RHETIO *Diss. de transmiss. territ. Germ. cap. 2. n. 35. & Inst. iur. publ. Lib. I. Tit. XX. §. 9.* qui visu iuris publici inualuisse pronunciat, quod naturales liberi,

ri, siue per principale rescriptum, siue per subsequens matrimonium legitimati, neque ad feuda regalia, neque ad non regalia admittantur. Et cui ignotum est, quam acriter ordines provinciales contradixerint, quum ALBERTVS DEGENER, Marchio Misniae, plebeiae fortis feminam, Cunigundam Eysenberg, sibi matrimonio iungeret, nec non filium APITIVM, quem illa ante enixa erat, hoc pacto legitimatum diceret? *vid. FABRICIVS Origin. Saxon. Lib. VI. p. 594.* Eo minus illi, qui legitimato per nuptias ius primogeniturae indulgent, in praeiudicium filii, qui ante legitimationem in iusto matrimonio primo loco natus est, adplausum merentur. Nam etsi in feudis imperii regalibus legitimatio per nuptias effectum successione produceret: non tamen effectum, ius primogeniturae alteri iam quaesitum auferendi, producere posset. Nec dubites, ius primogeniturae liberis a natiuitate competere & adquiri, etsi demum post mortem patris pleno effectu gaudeat. Quod vel inde patet, quia filius ante patrem moriens, ius primogeniturae, quod iam nactus est, ad descendentes suos transmittit, excluso fratre secundo genito. Conf. TIRIVS *Iur. priu. L. I. c. IX. §. 22. 24.*

§. XXXI.

Denique feuda rustica ad illum statum, quo hodie *Summo iure nec quoad rustica feuda legitimatio per* gaudent, demum post iuris langobardici receptionem *pro-*

*nuptias vtili-
tatem prae-
stat.*

producta esse, supra obseruauimus. Quum ergo ius langobardicum in successione feudali generatim legitimam natiuitatem requirat, nec inter feuda plebeia & nobilia distinguat, non dubitamus adserere, quod in his quoque legitimatis per nuptias successio denegari debeat. Quamuis hic mitius processum iri credendum, quia eiusmodi feuda lenioris momenti, & oneribus feruitiisque satis grauata esse solent.

Conclusio.

Reliquas quaestiones in hoc argumento obuias consulto tacemus, quia nostrum non est, patrum canonizatorum, aliorumque industria superbire, sed in vtilitatem rei publicae meditari, & potissimum ingenua principia candidi lectoris iudicio committere, ex quibus aliarum causarum decisiones sponte fluunt, nec non ab eo, qui sana ratione fruitur, facillimo negotio percipiuntur.

T A N T V M.

Leipzig, Diss; 1734

f

Sb,

VD 18

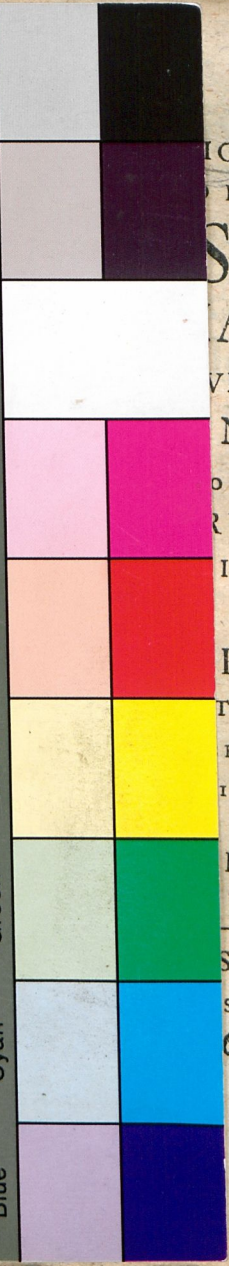

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8

B.I.G.

Farbkarte #13

Black 3/Color White Magenta Red Yellow Green Cyan Blue

1734, 2 1/2 290

IO IVRIDICA
E
SSIONE
ATORVM
VPTIAS
N FEVDIS
ONSENSV
RVM LIPSIENSIVM
INIS
S I D E
EDO BAVERO, ICTO
TORVM EXAMINI
R. CIOICCCXXXIV.
ITTIT
T O R
IVS HOLDERRIEDER
TREN SIS.
S I A E
S LANGENHEMIS.
68.

